

Dnr: KN2025/01412

Anna Liljeblad
anna.liljeblad@energigas.se

Klimat- och näringsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
och
filip.vestling@regeringskansliet.se

Stockholm den 20 februari 2026

Remissvar av Energimarknadsinspektionens rapport Ei R2025:10 Vätgas i systemet – en gasmarknad i omställning

Energigas Sverige, som är branschorganisationen för energigaserna i Sverige, har tagit del av rubricerat förslag till remiss. Vi vill gärna bidra med synpunkter och delger härmed vårt yttrande enligt Klimat- och näringslivsdepartementets remiss den 24 oktober 2026.

Sammanfattning:

Energigas Sverige:

- är positiva till ny gasmarknadslag och ny gasmarknadsförordning som integrerar naturgas, biogas och vätgas i samma regelverk. Det ger tydlighet och enkelhet för marknadens aktörer.
- betonar vikten av att Sverige inte ställer högre krav än vad direktivet kräver eller övertolkar kraven som ställs på aktörerna. Sverige är ett avlångt land, utan heltäckande gasnät med få gaskunder jämfört med kontinenten och ytterst få jämfört med den svenska elmarknaden. För stora krav på detaljerad rapportering och en ökad administration för aktörerna på marknaden riskerar medföra negativa konsekvenser som ökade kostnader för kunderna och en bromsad takt i omställningen till fossilfrihet.
- anser att konsekvenserna av flera av förslagen är underskattade och betydelsen för gasnätoperatörer och gasleverantörer såväl som för gasanvändare är omfattande. Det är därför nödvändigt att gasmarknadens aktörer ges tillräckligt med tid för implementering. Annars riskerar det att bli kostsamt vilket kommer att belasta kunderna.
- tillstyrker förslaget om att tillsynsmyndigheten (Ei) beslutar om koncession för transmission av gas och att beslutet kan överklagas till regeringen.
- betonar vikten av att det föreslagna utvidgade undantaget, som möjliggör tillpassning av MR-stationer för omvänt gasflöde utan förnyad koncessionsansökan, införs redan nu i gällande naturgasförordning. Detta för att möta behovet av ökad resiliens i gasförsörjningen och för att påskynda den gröna omställningen.
- noterar att vissa av de föreslagna bestämmelserna introducerar helt nya regler på marknaden. Eftersom vätgasen fortfarande har en outvecklad marknad utan någon egentlig tillhörande infrastruktur anser Energigas Sverige att övergångsbestämmelser kan behövas som medger stegvis införande med tydliga kontrollstationer eller liknande för att utvärdera att lagstiftningen ligger i linje med marknadens utveckling.
- betonar vikten av att arbetet kring hur intäktsregleringen behöver anpassas för vätgasen påbörjas omgående och inte drar ut på tiden. Tydliga och tidiga spelregler är av yttersta vikt och helt avgörande för att få till stånd en god utveckling av en ny vätgasmarknad.
- betonar vikten av att myndigheterna omgående får i uppdrag att inleda arbetet med att ta fram alla nya föreskrifter som ska stötta den nya gasmarknadslagen och att arbetet sker i samarbete med branschen. Föreskrifterna ligger i många fall till grund för allt arbete som gasbranschen behöver göra för att uppfylla regelverket.

- understryker vikten av att vid framtagande av föreskrifterna ha med sig aspekten att den svenska gasmarknaden skiljer sig både jämfört med övriga europeiska gasmarknaden och med den svenska elmarknaden. Antalet gaskunder (totalt cirka 75 000) är betydligt färre jämfört med gasmarknaden på kontinenten och jämfört med den svenska elmarknaden (drygt 5 miljoner) samtidigt som antalet gasnätsoperatörer och gasleverantörer är få. Det är därför viktigt att alltid ställa ökade krav på detaljerad information och därmed ökad administration i relation till nyttan för kunden. Vid framtagande av föreskrifter avseende leverans av gas och kraven på fakturainformation och vad som ska anges på gasleverantörens webbplats, är det viktigt att kommersiellt känsliga uppgifter (som kundspecifika avtalsvillkor, prisstrukturer eller volymöverenskommelser) aldrig ska vara inkluderade i transparenskrav eller informationskrav riktade mot företagskunder.
- är positiva till ett robust och internationellt kompatibelt ursprungsgarantisystem för gas, men vill säkerställa att det inte skapar hinder för befintliga importflöden eller leder till dubbelarbete i rapporteringen. Det bör särskilt betonas att Sverige måste säkerställa att det finns en fungerande teknisk lösning för att överföra ursprungsgarantier från andra länder till det svenska registret. Innan dess behövs en övergångsregel som tillåter att ursprungsgarantier för importerad gas får annulleras i ursprungslandet och ändå erkännas för ursprungsmärkning i Sverige, detta tills det svenska systemet är fullt integrerat. Branschen bör även involveras i föreskriftsarbetet avseende ursprungsmärkningskrav för att på bästa sätt tillvarata den erfarenhet och kunskap aktörerna har kring detta. Detta arbete bör startas omgående.

Inledning

Att EU:s gasmarknadsregler reviderats, med syfte att ta bort onödiga regelhinder för att underlätta marknadsstillträdet för förnybara och koldioxidsnåla gaser och att möjliggöra en övergång från fossil gas, ser Energigas Sverige som mycket positivt.

Energigaserna kommer att bli en allt viktigare del av Sveriges energi- och råvaruförsörjning och användningen bedöms öka snabbt. I gasbranschens uppgraderade färdplan för fossilfri konkurrenskraft som tagits fram inom ramen för Fossilfritt Sverige, bedöms behovet av fossilfri gas uppgå till minst 50 TWh redan 2030 vilket är nästan tre gånger mer än dagens totala användning av 14 TWh fossila och 4 TWh fossilfria gaser. I färdplanen har gasbranschen även satt upp mål på att redan 2035 ska alla energigas vara helt fossilfria.

Användning av fossilfri gas förväntas öka i hela samhället och användningsområdena är många. Energigas används bland annat som energi och råvara till industrin, som drivmedel i transportsektorn, som bränsle i sjöfarten och för el och värmeproduktionen, för uppvärmning av hushåll och bränsle i restaurangernas och hushållens spisar. Flera sektorer och företag i Sverige behöver fossilfri gas för att klara sin konkurrenskraft i den omställning som nu tar fart. Sverige har ett utmärkt utgångsläge för ökad biogasproduktion och det finns en stor outnyttjad potential att producera mer biogas från samhällets avfall och restprodukter och från hållbar biomassa från jord- och skogsbruk. Vidare är Sverige ett av de länder inom EU som har absolut bäst förutsättningar för produktion av förnybar vätgas till följd av en mycket hög andel förnybar elproduktion i norra Sverige och hög andel koldioxidsnål el i södra Sverige.

För att möta det växande behovet av fossilfria gaser räcker det inte enbart att öka produktionen. Utmaningen är också att göra gaserna tillgängliga när de behövs, och där de behövs. Infrastrukturen är en nyckelfaktor och möjliggörare för omställningen och behöver utvecklas i takt med att gaserna blir en allt viktigare del av Sveriges energi- och råvaruförsörjning. En grundförutsättning för en effektiv omställning är att kunna nyttja befintlig gasinfrastruktur så långt som möjligt och att hinder för detta undanröjs. De fossila gaserna har banat väg genom att bära kostnader för utbyggnad av gasnät, terminaler, depåer, tankstationer, cisterner och lagringskapacitet. För att kostnadseffektivt kunna ställa om samhället, samtidigt som försörjningstryggheten stärks, måste befintliga investeringar kunna nyttjas i omställningen (utan att det måste byggas parallella system för de fossilfria gaserna) samtidigt som ny infrastruktur växer fram.

Under det senaste decenniet har det skett en stegvis ökad inblandning av fossilfria gaser i befintlig infrastruktur, framför allt på tankstationer och i gasnät. Den utvecklingen kommer att fortsätta. För befintliga gasnät har gasbranschen i färdplanen satt upp ett ambitiöst mål om att det ska vara 100 procent biogas i alla befintliga gasnät senast 2030. Andelen biogas i västsvenska gasnätet har ökat från knappt 8 procent 2016 till drygt 35 procent 2025 (Q1-Q3). Motsvarande utveckling finns i Stockholms gasnät där biogasandelen ökat från 48 procent 2016 till 88 procent 2025. Även för vätgasnät har gasbranschen satt upp ambitiösa mål då de områden med bäst förutsättningar för vätgasproduktion sällan är lokaliserade där efterfrågan av vätgas är störst. För att transportera stora mängder vätgas är vätgasledningar under jord ett snabbt, säkert och kostnadseffektivt sätt. Just nu planeras därför flera vätgassträckningar, framför allt i norra Sverige. För att lyckas med omställningen och målen är det viktigt att undanröja de hinder som idag finns för att snabbt kunna ställa om till fossilfri gas. Att genomföra de europeiska bestämmelserna kring gasmarknaden i svensk lagstiftning genom att införa en ny gasmarknadslag och en ny gasmarknadsförordning som integrerar naturgas, biogas och vätgas i en och samma lagstiftning är ett bra steg på vägen.

Energigas Sverige har ett antal övergripande kommentarer på rubricerat förslag. Dessa presenteras inledningsvis. Energigas Sverige har även detaljerade synpunkter på utformningen av vissa föreslagna paragrafer och innehållet i den remitterade rapporten. Detta presenteras under respektive kapitel.

Övergripande synpunkter på rubricerat förslag

Energigas Sverige ser positivt på att Energimarknadsinspektionen, förkortat Ei, bjudit in representanter från gasbranschen och berörda myndigheter att delta i en referensgrupp som löpande har kunnat lämna inspel och diskutera formuleringar under arbetet med det nu remitterade förslaget.

Energigas Sverige är positiva till en ny gasmarknadslag och en ny gasmarknadsförordning som integrerar naturgas, biogas och vätgas i en och samma lag. De tekniska förutsättningarna för de olika gasernas systemuppbyggnad är till stora delar lika, och kan därför med fördel behandlas i en och samma lag. Detta skapar tydlighet och enkelhet för marknadens aktörer. Energigas Sverige ser även positivt på att Ei strävat efter att harmonisera reglerna mellan el- och gasnät i den mån de tekniska och marknadsmässiga förutsättningarna tillåter det. På de områden där förutsättningarna skiljer sig åt, är det dock av stor vikt att förhållandena också återspeglas i anpassad lagstiftning.

Energigas Sverige anser att Ei har lagt ner ett omfattande arbete med att föreslå ändringar och nya skrivningar för att genomföra de europeiska bestämmelserna i svensk lagstiftning. Den svenska gasmarknaden skiljer sig i flera avseenden väsentligt från gasmarknaden på den europeiska kontinenten, liksom från den svenska elmarknaden. Sverige är ett avlångt land, utan heltäckande gasnät med få gaskunder jämfört med kontinenten och ytterst få jämfört med den svenska elmarknaden. Som jämförelse kan anges att det västsvenska gasnätet och Stockholms gasnät tillsammans har knappt 75 000 mätpunkter varav cirka 80 procent är spigaskunder. Den svenska elmarknaden består däremot av cirka 5,2 miljoner mätpunkter för el. Det är med bakgrund av dessa skillnader som Energigas Sverige vill betona vikten av att Sverige inte ställer högre krav än vad direktivet kräver eller övertolkar kraven som ställs på aktörerna. Detta särskilt i en tid när många andra förändringar sker på gasmarknaden till följd av andra EU förordningar och direktiv. För stora krav på detaljerad rapportering och en ökad administration för aktörerna på marknaden riskerar i slutänden medföra negativa konsekvenser som ökade kostnader för kunderna och en bromsad takt i omställningen till fossilfrihet.

Vissa av de föreslagna bestämmelserna introducerar helt nya regler på marknaden, exempelvis regleringen av vätgasmarknaden. Eftersom vätgasen fortfarande har en outvecklad marknad utan någon egentlig tillhörande infrastruktur anser Energigas Sverige att det kan behöva införas övergångsbestämmelser som medger ett stegvis införande med tydliga kontrollstationer eller liknande för att utvärdera att lagstiftningen ligger i linje med marknadens utveckling. Detta för att säkerställa att lagstiftningen skapar goda förutsättningar för vätgasens utveckling och att den svenska lagstiftningen driver mot direktivets syfte att skapa en konkurrenskraftig marknad för vätgas med tillhörande infrastruktur. Vidare ser Energigas Sverige ett behov av ytterligare utredning, vilket även Ei föreslår, gällande regelverket kring intäktsramsregleringen för vätgas. Detta arbete bör inledas skyndsamt.

Förslaget till ny gasmarknadslag börjar nu ta form, men arbetet med att utarbeta de nya föreskrifterna återstår fortfarande. Den remitterade rapporten med den nya gasmarknadslagen föreslår 30 - 40 föreskrifter som ska stötta lagstiftningen varav drygt 15 är förslag på nya föreskrifter som ska tas fram. Utöver dessa ska branschen bland annat även uppdatera fakturasystem, utforma standardiserade rutiner för anslutning och ta fram nya avtalsvillkor som följer de nya skyldigheterna. Energigas Sverige vill betona vikten av att myndigheterna skyndsamt får i uppdrag att påbörja arbetet med att ta fram föreskrifterna och att det sker i fortsatt samarbete med branschen. Detta för att på så sätt få bästa utbyte av erfarenhet och kunskap. Energigas Sverige anser också att några delar av rapporten saknar en grundlig konsekvensanalys av förslagets påverkan på aktörerna och marknadens kunder. Energigas Sverige anser därför, mot bakgrund av ovan, att det är nödvändigt att gasmarknadens aktörer ges tillräckligt med tid för implementering. I annat fall riskerar det att bli kostsamt vilket i slutändan kommer att belasta kundkollektivet.

Energigas Sverige har ett antal detaljerade synpunkter på utformningen av vissa föreslagna paragrafer och innehållet i den remitterade rapporten. Se utförligare i nedanstående kapitel.

1 Kap. Inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

Energigas Sverige anser att det är bra att lagens tillämpningsområde har tydliggjorts. I direktivet framgår det tydligt att bestämmelserna inte syftar till att reglera infrastruktur som används uteslutande eller övervägande del för produktion, lagring eller överföring av biogas eller gas från biomassa. Vidare syftar direktivet inte till att reglera anläggningar som inte är anslutna till transmissions- eller distributionssystem och inte heller infrastruktur som hanterar gas för egen räkning. Detta är något som har efterfrågats av gasbranschen då det inte tydligt framgått i naturgaslagen (2025:403) hur lagen ska tillämpas, även om det i praktiken tillämpats som direktivet anger. Att Ei nu tydligt utgått från direktivets syfte och tydliggjort detta i lagstiftningen är mycket positivt.

Definitioner

Energigas Sverige är positiva till att Ei valt att gå ifrån att definiera all gas som naturgas. Gasledning används i allt större utsträckning till överföring av biogas. Andelen biogas i västsvenska gasnätet har ökat från knappt 8 procent 2016 till 35 procent 2025 (Q1-Q3)¹. Motsvarande utveckling finns i Stockholms gasnät där biogasandelen ökat från 48 procent 2016 till 88 procent 2025. För befintliga gasnät har gasbranschen även satt upp ett ambitiöst mål om att det ska vara 100 procent biogas i alla befintliga gasnät senast 2030. För att underlätta den omställning som sker måste begrepp och definitioner hänga med i utvecklingen och det är därför viktigt att biogas som samdistribuerats med naturgas via gasnätet, och som avtalas, handlas och används av kunder i olika sektorer på ett tydligt sätt definieras som biogas. Energigas Sverige anser därför det är bra att alla gaser som kan överföras och lagras på samma eller likande sätt inordnas under ett och samma begrepp, gas, i 1 kap. 2 §. Vidare är det bra att det i den mån det behövs särreglering för vätgas, naturgas, biogas eller koldioxidsnåla gaser anges särskilt i den nya gasmarknadslagen. Det är nu också tydligt att flytande gas omfattas av lagstiftningen förutsatt att den matas in i gassystemet.

Energigas Sverige anser också det är bra att det har förtydligats i 1 kap 2 § andra stycket att med ett gassystem avses gasledning eller ledningssystem, lagringsanläggning, förgasningsanläggning eller vätgasterminal som är ansluten till transmissions- eller distributionsledning och som används i huvudsak för överföring eller lagring av gas. Distributionsledningar som inte är anslutna till en transmissionsledning utgör ett gassystem förutsatt att överföring sker till konsumenter. Gasledningar eller anläggningar som används uteslutande för egen räkning utgör inte ett gassystem. Detta är något som också efterfrågats av branschen och genom den införda definitionen förtydligas lagens tillämpningsområde ytterligare vilket är välkommet.

Energigas Sverige bedömer att det är bra att det tydliggjorts i 1 kap. 9 § att en anläggning för lagring av gas som ingår som en integrerad del av en produktionsanläggning eller som behövs för att innehavaren ska kunna fullgöra sina uppgifter utgör inte en lagringsanläggning.

I 1 kap. 16 § anges att med gasföretag avses i denna lag företag som överför eller bedriver handel med gas samt innehavare av lagringsanläggningar, förgasningsanläggningar och vätgasterminaler. Energigas Sverige anser att för tydlighetens skull bör även gasleverantörer räknas upp som ett gasföretag, enligt 1 kap. 15 §.

I 1 kap. 29 § anges att med uttagpunkt avses den punkt där en gasanvändare, enligt avtal med innehavaren av gasledning, tar ut gas för förbrukning. Energigas anser att för tydlighetens skull bör innehavare av gasledning ersättas med gasnätsoperatör.

Ansvarig myndighet

Energigas Sverige tillstyrker förslaget om att en bestämmelse införs i 1 kap. 31 § om att tillsynsmyndigheten (Ei) beslutar om koncession för transmission av gas och att beslutet kan överklagas till regeringen. Detta kommer påskynda processen kring koncessionsärenden vilket är positivt. Energigas Sverige tillstyrker även att regeringen ska pröva ärenden som avser utlandsförbindelse.

¹ <https://swedegas.se/gas/biogas/gasbarometern>

2 Kap. Koncession

Energigas Sverige ser mycket positivt på att direktivet tydligt anger att tidsfristen för tillståndprocesser (koncessioner) inte får ta längre än två år med möjlighet till förlängning på ett år vid synnerliga skäl. Idag gäller att beslut fattas av regeringen avseende naturgas/biogasledningar och ska meddelas inom fem år från det att ansökan kom in till Ei. I fråga om förlängning gäller en frist om ytterligare fem år. För koncession för vätgas gäller idag den så kallade rörledningslagen² och där ska regeringen fatta beslut inom fem år från det att ansökan kom in till Ei. Även för vätgasledningar finns möjlighet inom ramen för rörledningsförordningen³ att förlänga handläggningstiden för beslut med ytterligare fem år. Ändringen i direktivet och den förslagna tidsbestämmelsen i den nya gasmarknadsförordningen (202X:XX) kommer innebära att gasnäten snabbare kan ställa om till 100 procent biogas och att vätgasinfrastruktur snabbare kan komma till stånd på den svenska marknaden vilket är mycket positivt.

Krav på koncession gäller endast transmissionsledningar och anläggningar anslutna till transmissionsledningar

Energigas Sverige är positiva till att det föreslås tydliggöras i gasmarknadslagen att kravet på koncession för lagringsanläggningar (2 kap. 2 §) och förgasningsanläggningar (2 kap. 3 §) endast omfattar sådana anläggningar som anslutits till en gasledning för transmission. Förtydligandet överensstämmer med gällande praxis men det har inte uttryckts på detta sätt i naturgaslagen (2005:403) vilket skapat förvirring för gasbranschens aktörer i vissa fall. Energigas Sverige tycker därför det är välkommet att detta nu tydliggörs för att undvika missförstånd och onödigt arbete.

Energigas Sverige instämmer även i Ei:s bedömning att inte införa koncession för distributionsledningar. Att införa en sådan reglering skulle innebära stora förändringar för aktörerna på gasmarknaden. Distributionsledningar och anläggningar byggs inte utan att det finns ett tydligt gasbehov. Energigas Sverige instämmer även i att det kan finnas behov att ompröva vilken som är den bästa regleringen för distribution av vätgas och anläggningar framöver när utbyggnaden tagit fart, för att säkerställa att utbyggnaden av vätgasnät sker på ett samhällsekonomiskt optimalt sätt.

Undantag för koncession

Energigas Sverige tillstyrker Ei:s förslag att införa befintligt undantag för ombyggnad av mät-, reglerstation, linjeventilstation, rensdonsstation eller kompressorstation i lagen (2 kap. 4 § andra stycket) istället för i förordningen där det idag finns. Vidare är det mycket välkommet att undantaget även föreslås utökas med att det inte krävs koncession för uppförande av en ny sådan station i anslutning till en befintlig station och att det i författningskommentarerna tydliggörs vad som avses med det utökade undantaget.

För hela gasbranschen (framför allt för kunderna) är det av största vikt att den inhemska biogasproduktionen ökar. Anledningarna är flera, industrin står inför stora omställningar och genom att möjliggöra industrins omställning till biogas säkras Sveriges konkurrenskraft på den globala marknaden. Inhemsk biogasproduktion ökar också vår resiliens och gör oss mindre beroende av osäkra leveranser från omvärlden, inte minst i händelse av kris eller krig. Genom produktion och användning av biogas utnyttjas dessutom samhällets resurser på ett effektivt sätt. Avfall från avlopp, matrester och gödsel samt restprodukter från skog och industri tas om hand. Viktiga näringsämnen återförs till jordbruket och efterfrågan på ekologiskt jordbruk möts. För att möta det växande behovet av biogas räcker det dock inte enbart att öka produktionen av biogas. Utmaningen är också att göra biogasen tillgänglig när den behövs, och där den behövs. Infrastrukturen är en nyckelfaktor och möjliggörare för omställningen och behöver utvecklas i takt med att gaserna blir en allt viktigare del av Sveriges energi- och råvaruförsörjning. En grundförutsättning för en effektiv omställning är att kunna nyttja befintlig gasinfrastruktur så långt som möjligt och att hinder för detta undanröjs.

² Lag (1978:160) om vissa rörledningar

³ Förordning (1978:164) om vissa rörledningar

Placeringen av en biogasanläggning styrs många gånger av var det finns god tillgång på substrat samtidigt som det finns tillgänglig mark för etablering av en biogasanläggning. I takt med att mer biogasproduktion ansluts till det västsvenska gasnätet, blir det viktigt att vid behov möjliggöra förflyttning av gas från de lokala distributionsnäten, till transmissionsnätet (s.k. reverse flow = omvänt gasflöde). I närtid finns behov av tillpassning för omvänt gasflöde för fem befintliga mät- och reglerstationer, förkortat MR-stationer. Ett omvänt gasflöde, drivet av att det lokala nätet når sin maxkapacitet, kräver ombyggnad av MR-stationer. Vid förändrade förbrukningsmönster hos distributionsnätets lokala kunder, kan en förflyttning av gas bli aktuell med kort varsel. Det kan exempelvis ske när en industri på ett distributionsnät plötsligt slutar förbruka gas av någon anledning. Om en biogasanläggning som är ansluten till detta distributionsnät ska kunna fortsätta att mata in den biogas som anläggningen producerar måste en ombyggnation av en MR-station genomföras skyndsamt så att biogasen kan tryckas upp till transmissionsnätet för att på så sätt nå andra kunder. I annat fall kan biogasanläggningen vara tvungen att fackla⁴ den biogas som anläggningen producerat eftersom en biogasanläggning inte alltid bara kan sluta att producera biogas för att nätet har nått sin maxkapacitet. Avfall från samhället (som avlopp och matrester) måste fortsatt tas om hand. Det är även slöseri med resurser i en tid med stort behov av ökad inmatning av gas på gasnätet. Gasbranschen ser en stor risk att ombyggnationen kommer att fördyras och dra ut på tiden om processen måste genomgå en ny koncessionsansökan varför det är mycket positivt att Ei nu föreslår att undantaget utökas till att även omfatta uppförande av en ny sådan station i anslutning till en befintlig station. Detta ligger också i linje med direktivets intention att öka andelen förnybar gas, ersätta naturgas och stärka försörjningstryggheten på gasmarknaden.

Ei anger även i sitt kapitel avseende övervägande (avsnitt 5.4 på sidan 381) att regeringen bör överväga att, i avvaktan på att en ny lag kommer på plats, införa undantaget i den befintliga naturgasförordningen. Energigas Sverige instämmer i Eis bedömning och vill betona vikten av att detta införs skyndsamt, då flera anläggningar är i behov att tillpassas med en kompressorstation. I närtid finns behov av omvänt gasflöde för fem befintliga MR-stationer. På längre sikt (runt 2030) finns motsvarande behov för ytterligare femton stationer vilket tills undantaget är infört kommer medföra koncessionsansökningar som fördyrar och fördröjer processen. Ett sådant förfarande utgör ett hinder för den gröna omställningen och behovet av ökad resiliens i energiförsörjningen.

Energigas Sverige anser även att det är positivt att koncession inte krävs för att utföra åtgärder enbart för att avgöra var och hur en transmissionsgasledning, lagringsanläggning eller förgasningsanläggning ska byggas eller undersöka vilken påverkan verksamheten får på miljön när en transmissionsgasledning, lagringsanläggning eller förgasningsanläggning ska anläggas och vara i drift enligt 2 kap. 4 § tredje stycket.

Förutsättningar för meddelande av koncession

Koncession får enligt förslaget meddelas endast om ledning eller anläggning är lämplig från allmän synpunkt (2 kap. 8 §). Under 2 kap. 9 § 1 b anges att en ledning eller anläggning anses vara lämplig från allmän synpunkt om ledningen eller anläggningen behövs för en säker, tillräcklig och energieffektiv gasförsörjning (1b). Energigas Sverige anser att det bör tydliggöras vad som menas med en säker, tillräcklig och energieffektiv gasförsörjning.

I författningskommentarerna anges att begreppet tillräcklig innebär att ledningen ska vara tillräcklig för både existerande och förväntade framtida behov där en utredning om förväntade framtida behov ska bygga på välgrundade antaganden. Det är även tydligt i rapporten och konsekvensanalysen att i begreppet säker och tillräcklig gasförsörjning innefattas en bedömning av frågan om försörjningstrygghet. I konsekvensutredningen nämns det även att krav på drift- och leveranssäkerhet kan medföra att ökad kapacitet behövs i nätet och att det därför är lämpligt att bygga reservledningar.

⁴ Fackling innebär att metangasen antänds och via förbränning övergår till koldioxid och vatten

Energigas Sverige anser att utgångspunkten att stärka försörjningstryggheten för gasmarknaden är bra och därmed att ny infrastruktur ska ta höjd för visst framtida behov. Samtidigt är det viktigt att kraven på kapacitet och redundans inte ges en allt för stor omfattande innebörd i förhållande till den infrastruktur som koncession söks för vid varje enskilt tillfälle. En för omfattande tolkning av begreppet "tillräcklig" kan annars leda till att framväxandet av en ny infrastruktur och dess marknad påtagligt försvåras då kostnaderna för varje koncessionspliktig åtgärd behöver kunna täckas för att investeringar skall komma till stånd. Energigas Sverige ser därmed en viss risk med att begreppet "tillräcklig" i vissa fall skulle kunna leda till oönskade effekter som motverkar eller försvårar en successiv utbyggnad av koncessionspliktig infrastruktur. Jämfört med naturgaslagen (2005:403) innebär införandet av begreppet "tillräcklig" i den nya gasmarknadslagen en klar utvidgning av vad som ska prövas vid en koncessionsansökan.

Vidare anges att tillsynsmyndigheten ska ta ställning till om ledningen eller anläggningen är energieffektiv där det innebär att sökande måste visa att ledningen eller anläggningen i sig är energieffektiv och bidrar till energieffektivitet i energisystemet. Energigas Sverige tycker att syftet med energieffektivisering i grunden är bra, där en effektiv användning av energi bidrar till att stärka Sveriges försörjningstrygghet, konkurrenskraft och till minskad klimat- och miljöpåverkan. Det är dock av stor vikt att principen "energieffektivitet först" utgår från en systemsyn som balanserar de olika övergripande energi- och klimatpolitiska målsättningarna och samtidigt tar hänsyn till de specifika förhållandena som råder för olika energinfrastrukturer.

Koncessionens giltighetstid

Energigas Sverige tillstyrker förslaget om att en koncession ska gälla tills vidare (2 kap. 16 §), på samma sätt som gäller avseende koncession i ellagen (1997:857). Energigas Sverige välkomnar också att detta även gäller för redan beslutade koncessioner.

Tillträde till mark för undersökning

Energigas Sverige tillstyrker förslaget att den som avser att ansöka om koncession eller att bygga en ledning med stöd av beviljad koncession ska få tillträde till mark för undersökning enligt 2 kap. § 23-28. Bestämmelserna medför att den som söker koncession kan korta ledtiderna för ansökningsförfarandet och byggandet genom att genomföra utredningar innan koncession beviljas vilket är välkommet.

3 Kap. – Skyldigheter för innehavare av gassystem

Särskilt om transmissionsnäts- och distributionsnätoperatörer

3 kap. 1 § andra stycket anger att transmissionsnätoperatörer och distributionsnätoperatörer ska samarbeta med varandra så att marknadsaktörerna som är anslutna till operatörernas nät kan delta på slutkunds-, grossist- och balansmarknaderna. Vidare anges i 3 kap. 1 § tredje stycket att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om vad samarbetet enligt andra stycket ska innehålla och hur det ska utformas. Energigas Sverige vill här betona vikten av föreskrifterna tas fram i samråd med transmissionsnätoperatörer och distributionsnätoperatörer för att på så sätt få bästa utbyte av erfarenhet och kunskap. Vidare tydliggör detta krav vikten av att påskynda möjligheten att säkerställa att biogasen kan flöda i båda riktningar i gasnätet (även via omvänt gasflöde), se vidare under 2 Kap. Koncession.

Anslutning till gasledning

Energigas Sverige tillstyrker Ei:s förslag att vid en begäran om anslutning till natur- eller biogassystem ska produktionsanläggning för biometan ha företräde framför andra produktionsanläggningar (3 kap. 5 §). Energigas Sverige vill dock betona vikten av att regeringen följer utvecklingen kring förnybara gaser. I dagsläget finns ingen produktion av e-metan (syntetisk metan som produceras med förnybar vätgas och infångad koldioxid) i Sverige men däremot finns flera planerade satsningar, bland annat har Södra skogsägarna och OX2 beviljats stöd via Industriklivet

för att utreda möjligheten att producera e-metan i anslutning till västsvenska gasnätet.⁵ Alla förnybara gaser som kan matas in på det västsvenska gasnätet eller Stockholms gasnät behövs för industrins omställning, svensk konkurrenskraft och ökad självförsörjningsgrad. Energigas Sverige vill därför betona att företrädet kan behöva omprövas när marknaden för e-metan och andra förnybara gaser som kan matas in på gasnätet har utvecklats.

Avgifter för anslutning respektive avgifter för överföring

3 kap. 10 § anger att regeringen eller efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om hur avgifter och övriga villkor för anslutning ska utformas. Vidare under 3 kap. 13 § anges att regeringen eller efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om hur avgifter för överföring av gas ska utformas. Energigas Sverige delar bedömningen att tydliga regler kring anslutningsavgifter och överföring av gas är viktiga men vill här betona vikten av att föreskrifterna tas fram i samråd med transmissionsnätsoperatörer och distributionsnätsoperatörer för att på så sätt få bästa utbyte av erfarenhet och kunskap. Gasmarknaden skiljer sig väsentligt gentemot elmarknaden, exempelvis gällande antalet kunder (se avsnitt om Övergripande synpunkter på rubricerat förslag) och möjligheten att införa smarta mätarsystem som kan avräknas på timbasis (se vidare under Fakturering och debitering vid överföring av gas). Dessutom, i syfte att så kostnadseffektivt som möjligt kunna göra de anpassningar som behövs gällande avgifter och villkor och säkerställa att transmissionsnätsoperatörer och distributionsnätsoperatörer kan uppfylla skyldigheten behöver aktörerna information om vad som gäller i god tid före regelverkets ikraftträdande.

Fakturering och debitering vid överföring av gas

Energigas Sverige tillstyrker Ei:s förslag att använda sig av undantaget om krav på mätning enligt artikel 21 punkt 1 i direktivet (2024/1788) och därmed fortsatt undanta krav på mätning av kunder som uteslutande använder gas för hushållsändamål (spisgaskunder) enligt 3 kap. 23 § andra stycket. Detta är en förutsättning för denna marknads överlevnad då det inte är ekonomiskt försvarbart att ställa krav på individuell mätning av spiskunder för gas. I Sverige finns drygt 60 000 spiskunder i Stockholm, Malmö samt Göteborg.

Vidare föreslår Ei i den remitterade rapporten (avsnitt 5.36) att regeringen ska ge Ei i uppdrag att genomföra en kostnads-nyttoanalys när det gäller lämpligheten i att införa smarta mätarsystem för naturgas och biogas på den svenska marknaden. Om utfallet av analysen är positivt, ska Ei lämna förslag på hur krav på smarta mätare kan införas. Energigas Sverige vill här särskilt belysa vikten av att en kostnads-nyttoanalys genomförs och att utredningen utgår från förutsättningarna på gasmarknaden och inte applicerar resultat från kostnads-nyttoanalyser för elmarknaden. De tekniska skillnaderna mellan gasnät och elnät är stora när det kommer till mätare. Det är även viktigt att utredningen görs i samarbete med berörda aktörer för att på så sätt få bästa utbyte av erfarenhet och kompetens.

Nätutvecklingsplaner

Energigas Sverige ser positivt på kravet på samverkan mellan gas-, el- och fjärrvärmeföretag vid framtagande av nätutvecklingsplaner enligt 3 kap. 32 § respektive 3 kap. 33 §. En integrerad planering är avgörande för att säkerställa ett effektivt och robust energisystem. Det är dock viktigt att Ei säkerställer att processerna för samverkan är tydliga och att berörda aktörer ges tillräckligt stöd och resurser för att uppfylla kraven, samt att dessa inte blir alltför omfattande och administrativt betungande.

⁵ <https://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2025/industriklivet-satsar-168-miljoner-pa-e-metan/>

Nätavvecklingsplaner för gas

Energigas Sverige avstyrker Ei:s förslag i 3 kap. 37 § som anger att en distributionsnätsoperatör vart fjärde år ska utarbeta en tioårig plan (nätavvecklingsplan) över den infrastruktur för gas utom vätgas som operatören avser att avveckla. Nätavvecklingsplanen ska lämnas in till tillsynsmyndigheten och ska utarbetas i nära samarbete med distributionsnätsoperatörer för vätgas, distributionsnätsföretag för el, fjärrvärmeföretag och fjärrkyleföretag. Vidare anges att regeringen, eller efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om distributionsnätsoperatörers skyldigheter.

Sveriges gasmarknad skiljer sig markant gentemot övriga Europas gasmarknad. I Sverige har vi betydligt färre kunder och vi ser inte att gasnäten fasas ut utan snarare att de ställs om till mer biogas och annan förnybar gas. I direktivet (2024/1788) (artikel 57) finns det flera möjligheter för medlemsstaterna att undvika extra administration för nätoperatörerna, vilket detta krav enligt 3 kap. 37 § kommer medföra. Dels anges i artikel 57 punkt 1 att medlemsstaterna ska säkerställa att systemansvariga för distributionssystem utarbetar nätavvecklingsplaner när en minskning av efterfrågan på naturgas förväntas som kräver avveckling av distributionsnät för naturgas eller delar av sådana nät. Här framgår tydligt att det är först när distributionsnätsoperatören förväntar sig en minskad efterfrågan som leder till avveckling som nätavvecklingsplanen behöver tas fram. Vidare under artikel 57 punkt 5 framgår det tydligt att medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa de skyldigheter som anges i punkterna 1 - 4 på systemansvariga för distributionssystem som betjänar färre än 45 000 anslutna kunder senast den 4 augusti 2024. Energigas Sverige vill här poängtera att ingen av de distributionsnätsoperatörer som är verksamma inom det västsvenska gasnätet har över 45 000 kunder. Totalt finns cirka 30 000 kunder på hela västsvenska gasnätet fördelat på fem distributionsnätsoperatörer. Energigas Sverige vill betona vikten av att Sverige inte ställer högre krav än vad direktivet kräver eller övertolkar kraven som ställs på aktörerna. För stora krav på detaljerad rapportering och en ökad administration för aktörerna på marknaden riskerar i slutänden medföra negativa konsekvenser som ökade kostnader för kunderna och en signal om att gasmarknaden i Sverige håller på att avvecklas när den i själva verket håller på att ställa om till fossilfrihet. Energigas Sverige avstyrker därmed förslaget i 3 kap. 37 §.

Energieffektivitet först

Enligt förslaget i 3 kap. 39 § ska en innehavare av gassystem analysera möjliga åtgärder för att skapa förbättrad energieffektivitet i sina gasledningar. Analyskravet infaller första gången då en ledning varit i drift i tio år. De åtgärder som vidtas för att skapa förbättrad energieffektivitet i gasledningar ska, tillsammans med förväntade energibesparingar till följd av åtgärderna, rapporteras till tillsynsmyndigheten. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om

1. vad en analys av åtgärder för förbättrad energieffektivitet ska innehålla,
2. hur rapportering av åtgärder för förbättrad energieffektivitet och de energibesparingar som väntas till följd av åtgärderna ska utföras, och
3. hur ofta rapportering av resultat av analys gällande åtgärder för förbättrad energieffektivitet ska ske.

Föreslagen paragraf är framtagen av Ei i deras rapport *Genomförande av artikel 27 i energi-effektiviseringsdirektivet i svensk rätt*⁶ för att genomföra krav i artikel 27.3 i det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet⁷. Ei har i förslaget till ny gasmarknadslag dock föreslagit en förändring jämfört med det ursprungliga förslaget i Ei R2024:10, där analyskravet för en innehavare av gassystem ska infalla första gången då en gasledning varit i drift i tio år, vilket Energigas Sverige tycker är positivt och tillstyrker. Gasinfrastruktur har mycket lång teknisk och ekonomisk livslängd, över 90 år, och bör dock anses som ny betydligt längre än tio år.

⁶ Ei R2024:10

⁷ EU 2023/1791

Energigas Sverige anser att syftet med energieffektivisering i grunden är bra där en effektiv användning av energi bidrar till att stärka Sveriges försörjningstrygghet, konkurrenskraft och till minskad klimat- och miljöpåverkan. Det är dock viktigt att principen ”energieffektivitet först” utgår från en systemsyn som balanserar de olika övergripande energi- och klimatpolitiska målsättningarna och samtidigt tar hänsyn till de specifika förhållandena som råder för olika energinfrastrukturer. Rörbunden gastransport är ett mycket energieffektivt sätt att överföra stora volymer energi (i form av gas) och förluster uppstår inte på motsvarande sätt som i en elnätinfrastruktur. Gas- och elnät fungerar enligt olika fysikaliska principer. Energigas Sverige anser därför att vid regelutveckling för energieffektivitet inom omvandling, överföring och distribution av energi bör de tekniska och fysikaliska skillnaderna som råder mellan elnät och gasnät nogta beaktas. Vidare, anser Energigas Sverige, bör hänsyn tas till att gasnäten redan idag regleras avseende nätförluster enligt EU förordningen 2024/1787 om minskade metanutsläpp inom energisektorn och om ändringar av förordning EU 2019/942.

Energigas Sverige vill även betona vikten av att eventuella föreskrifter tas fram i samverkan med berörda aktörer, samt att tekniska och ekonomiska konsekvenser av det tänkta regelverket analyseras noggrant. Energieffektiviseringsåtgärder kopplat till gasnätstillgångar kan göras och görs löpande, men skiljer sig i många delar från elnäten och de energieffektiviserande åtgärder som kan göras där vilket måste beaktas vid framtagande av föreskrifter. Regelverket bör utformas med så lite ökad administrativ börda som möjligt. Även befintligt regelverk rörande metanutsläpp behöver tas i beaktning, för att undvika dubbelrapportering för aktörerna och ytterligare ökad administrativ börda samt kostnader som i slutänden drabbar kunderna där antalet gaskunder är avsevärt färre än elkunderna på den svenska marknaden. Det är därför angeläget att begränsa tillkommande reglering till vad som är absolut nödvändigt enligt direktivet så att tillkommande administrativa bördan och kostnader kan begränsas.

4 Kap. Åtskillnad

Undantag

Energigas Sverige tillstyrker förslaget att Sverige nyttjar undantaget i artikel 46, 4e punkten i direktivet (2024/1788). Undantaget innebär att en distributionsnätsoperatör för vätgas som ingår i ett företag som också är distributionsnätsoperatör för gas som inte är vätgas och där antalet anslutna kunder hos distributionsnätsoperatören och distributionsnätsoperatören för vätgas tillsammans är färre än 100 000 undantas från kravet i 4 kap. 11 § (4 kap. 2 § andra stycket). 4 kap. 11 § anger att en styrelseledamot, verkställande direktör, firmatecknare eller annan person med liknande ställning hos en transmissionsnätsoperatör, en distributionsnätsoperatör för vätgas eller en innehavare av lagringsanläggning får inte samtidigt ha en motsvarande ställning i ett företag som bedriver produktion av eller handel med gas.

6 Kap. Kommunala gasföretag

6 kap. 1 § i den föreslagna, nya gasmarknadslagen motsvarar 5 kap. 1 § naturgaslagen (2005:403). En skillnad är dock att naturgas ersatts med gas för att också omfatta verksamhet med vätgas.

Paragrafen möjliggör för kommunala gasbolag att göra avsteg från två, för kommunal verksamhet, grundläggande principer nämligen lokaliseringsprincipen och självkostnadsprincipen. Lokaliseringsprincipen innebär att kommunernas kompetens är begränsad till angelägenheter som har anknytning till kommunens eget område eller dess medlemmar. Självkostnadsprincipen innebär att kommuner inte får ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Genom 6 kap. 1 § i den föreslagna, nya gasmarknadslagen, möjliggörs kommunala bolag att bedriva handel med gas utanför kommunens område samt att överföra gas i geografisk närhet till kommunens överföringsverksamhet för att uppnå en ändamålsenlig överföringsverksamhet. Paragrafen tillåter dock inte avsteg från lokaliseringsprincipen och självkostnadsprincipen när det

handlar om produktion av gas utanför kommunens område, vilket ellagen (1997:857) gör för elproduktion.

7 kap 1 § En sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ kommunallagen (2017:725) får, trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar, utanför kommunens område bedriva

1. produktion av och handel med el samt därmed sammanhängande verksamhet, eller
2. nätverksamhet i geografisk närhet till företagets nätverksamhet inom kommunen i syfte att uppnå en ändamålsenlig nätverksamhet. Lag (2017:740).

Energigas Sverige anser, med anledning av framför allt utbyggnaden av en ny vätgasmarknad och behovet av mer biogasproduktion, att det även för gas bör möjliggöras för kommunala gasföretag att bedriva produktion av gas utanför kommunens område. Precis på samma sätt som i ellagen. Energigas Sverige föreslår därför att paragraferna i den nya gasmarknadslagen ersätts med:

6 kap. 1 § En sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ kommunallagen (2017:725) får, trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar, utanför kommunens område bedriva

1. produktion av och handel med gas samt därmed sammanhängande verksamhet, eller
2. överföring av gas i geografisk närhet till företagets överföringsverksamhet inom kommunen i syfte att uppnå en ändamålsenlig överföringsverksamhet.

6 kap. 2 § Om en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ kommunallagen (2017:725) bedriver produktion av och handel med gas samt därmed sammanhängande verksamhet, ska verksamheten drivas på affärsmässig grund och redovisas särskilt. Om företaget även bedriver sådan verksamhet som avses i 7 kap. 1 § 1 ellagen (1997:857), får företaget redovisa de berörda verksamheterna tillsammans.

7 kap. Intäktsram för gasverksamhet

Intäktsram för vätgasverksamhet

I förslag till ny gasmarknadslag har kapitel 7 Intäktsram för gasverksamhet utformats så att bestämmelserna omfattar samtliga gaser. När det gäller vätgasverksamhet kommer bestämmelserna dock att träda i kraft den 1 januari 2033 om inte Sverige bestämmer ett tidigare datum.

I remitterad rapport (avsnitt 5.12 s 402 – 403) skriver Ei ”*Till skillnad från andra gasslag saknas i dagsläget helt en infrastruktur för vätgas. När intäktsramsregleringen ska börja gälla även för vätgasverksamhet kan regleringen därför komma att behöva justeras. Företrädare för branschen har påpekat vikten av att samtliga aktörer på marknaden har tydliga spelregler att förhålla sig till för den framväxande vätgasmarknaden. Förutsättningarna i intäktsramsregleringen är avgörande för att kunna attrahera kapital. De ser därför ett behov av att en reglering, som är anpassad för förutsättningarna för vätgasverksamhet, kommer på plats så snart som möjligt och alltså innan den 1 januari 2033. Ei instämmer i denna bedömning och anser att myndigheten bör få i uppdrag att utreda och föreslå hur det ska kunna ske.*”

Energigas Sverige välkomnar Ei:s förslag om att vidare utreda behovet av, och i så fall hur, intäktsregleringen behöver anpassas för vätgas. Marknaden för vätgas är fortfarande outvecklad och saknar i stort sett tillhörande infrastruktur. Energigas Sverige ser det som avgörande att vätgasaktörer inte omfattas av intäktsramsregleringen direkt. Regleringen tillåter att outnyttjade intäkter endast kan tas igen under fyra år, vilket absolut inte skapar de förutsättningar som krävs för att få i gång en fungerande vätgasmarknad. Att nå en mogen marknad, med ett kundunderlag som kan bära de initiala investeringskostnaderna, kommer ta mycket längre tid än fyra år. Denna utmaning har även identifierats av andra medlemsstater, där modeller med trettio års möjlighet till att nå kostnadstäckning via tariffintäkter nu arbetas fram. I grunden liknar en framtida

vätgasinfrastruktur och dess marknad den befintliga gasnätsinfrastrukturen, men en viktig skillnad är att vätgasmarknaden och infrastrukturen ännu inte existerar.

Energigas Sveriges har medlemmar som har konkreta planer på satsningar inom vätgasinfrastruktur och ser behov av att samtliga aktörer på marknaden, inte minst kommande kunder och gasleverantörer, får snabba framsteg i spelreglerna för den framväxande vätgasmarknaden. Förutsättningarna i intäktsregleringen är avgörande för att kunna attrahera kapital både för framtida nätoperatörer, kunder och leverantörer. Möjligheten till kostnadsfördelning över tid (enligt artikel 5.3 i den så kallade gasmarknadsförordningen⁸) är avgörande för en god tillväxttakt på vätgasmarknaden. Kunder som ansluter sig tidigt till ett vätgassystem kan inte bära den fulla kostnaden för vätgasnätet. Nätoperatören behöver därmed tillåtas att ta ut lägre tariffer under tiden för utvecklingen av vätgassystemet, för att sedan kunna öka kostnadstäckningen när nätutnyttjandet har ökat. Osäkerheten och därmed den finansiella risken på en framväxande marknad behöver också tas hänsyn till i intäktsregleringen.

Ei har i det remitterade förslaget (3 kap. 40 §) föreslagit att Sverige inför förhandlat tillträde till vätgassystemet, enligt artikel 35 punkten 4 i direktivet (2024/1788), i väntan på att reglerat tillträde införs (senast 1 januari 2033). Energigas Sverige anser att detta är bra, eftersom alternativet hade varit att vätgasen redan från start skulle omfattas av samma intäktsreglering som naturgas/biogas vilket inte ger de förutsättningar som behövs för en marknad under framväxt. I konsekvensanalysen (s 45) anges dock att fördelen med förhandlat tillträde är att den som bygger ett vätgassystem, ledning eller anläggning vet att den under överskådlig tid har möjlighet att förhandla om villkor och pris för anslutning och uttags- eller inmatningsabonnemang. Energigas Sverige instämmer inte i det resonemanget. Gasinfrastruktur har en livslängd på mer än 90 år. Att då veta förutsättningarna de nästkommande åren och därefter inte veta vad som kommer gälla skapar ingen trygghet för investerare. Energigas Sverige vill därför, baserat på ovan, betona vikten av att arbetet kring hur intäktsregleringen behöver anpassas för vätgasen påbörjas omgående och inte drar ut på tiden. Tydliga och tidiga spelregler är av yttersta vikt och helt avgörande för att få till stånd en god utveckling av en ny marknad. Då en ny vätgasmarknad är en del av det totala energisystemet är det viktigt att en sådan utredning inkluderar en bred samling av aktörer som Svenska Kraftnät, branschorganisationer, andra relevanta myndigheter och bolag verksamma inom gasbranschen.

8 Kap. Systembalansavtal och balansansvar

Energigas Sverige tillstyrker förslaget enligt 8 kap. 6 § att den systembalansansvarige inte får ingå balansavtal förrän de metoder som har använts för att utforma avtalen har godkänts av tillsynsmyndigheten. Detta innebär en återgång till regler som tidigare fanns i den svenska naturgaslagstiftningen och innebär en harmonisering med det regelverk som tillämpas i Danmark. Detta är positivt eftersom Sverige sedan 2019 har en gemensam balanseringszon med Danmark.

9 Kap. Leverans av gas

Uppgifter i avtal

I förslag till 9 kap. 3 § 3 e punkten anges att ett avtal mellan en gasanvändare och en gasleverantör ska innehålla uppgifter om när avtalet träffas och vid vilken tidpunkt naturgasleverantören planerar att överta leveranserna till gasanvändaren. Energigas Sverige förutsätter att det ska stå vid vilken tidpunkt gasleverantören planerar att överta leveranserna, inte naturgasleverantören eftersom paragrafen även avser vätgas och biogas.

⁸ Förordning (EU) 2024/1789

Fakturerering och debitering

Enligt förslag till 9 kap. 10 § ska en gasleverantör lämna information till gasanvändaren om andelen förnybar gas och andelen koldioxidsnål gas i den köpta gasen. I direktivet framgår det tydligt att offentliggörandet av andelen förnybar gas som köpts av slutkunderna ska ske med hjälp av ursprungsgarantier på grundval av det så kallade förnybartdirektivet⁹, förkortat REDIII. Energigas Sverige anser att det bör framgå i lagstiftningen att detta ska styrkas genom annullerade ursprungsgarantier eller att det åtminstone nämns i författningskommentarerna att det är det som avses. För ytterligare kommentarer om ursprungsgarantier, se avsnittet om Ursprungsgarantier nedan.

Enligt förslag till 9 kap. 11 § får regeringen, eller efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten meddela föreskrifter om gasleverantörers fakturering av gasanvändare och om skyldighet för gasleverantörer att lämna viss information till gasanvändaren i samband med fakturering. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att de minimikrav som anges i bilaga 1 i direktivet införs. Bilaga 1 i direktivet listar ett stort antal krav för fakturering och faktureringsinformation där ett antal punkter anges som ska finnas på fakturan medan annan information ska göras tillgänglig för slutkunderna i, tillsammans med eller genom hänvisningar i fakturan. Energigas Sverige anser inte att fakturan i första hand är avsedd som informationsbärare för annat än vad som är nödvändigt för fakturering. Att överlasta fakturan med information riskerar att skapa ett informationsbrus som inte gynnar målet att uppnå enkelhet och begriplighet. Energigas Sverige är även tveksamma till utgångspunkten att ökad och mer detaljerad information automatiskt leder till mer rationella kundbeteenden. Gasmarknaden är redan komplex, och det finns risk att ytterligare informationskrav snarare bidrar till ökad förvirring och skepsis bland kunderna. Med det sagt är det olyckligt att det reviderade direktivet innehåller så omfattande krav på fakturainformation. Många av de mer detaljerade kraven föreslås tas fram i föreskriftsform. Energigas Sverige anser att branschen bör involveras i föreskriftsarbetet för att på bästa sätt tillvarata den erfarenhet och kunskap aktörerna har kring fakturering, fakturainformation och gasmarknaden med dess kunder. Dessutom, i syfte att så kostnadseffektivt som möjligt kunna göra de systemanpassningar som behövs i fakturasyttemen, behöver aktörerna information om vad som gäller i god tid före regelverkets ikraftträdande. Det bör också tydliggöras om vilka bestämmelserna i föreskrifterna som kommer att gälla för såväl gasleverantörer som gasnätsoperatörer och även om bestämmelserna avser alla gaskunder eller bara konsumenter och mindre företagskunder.

En viktig aspekt att ha med sig vid framtagande av föreskrifterna och kraven på faktura- informationen är att den svenska gasmarknaden skiljer sig mycket både jämfört med övriga europeiska gasmarknaden och med den svenska elmarknaden. Energigas Sverige anser därför att Ei bör ser över möjligheten att uppfylla informationsplikten enligt bilaga 1 genom alternativa metoder, såsom Mina sidor, bilagor eller separata informationsblad i samband med fakturering där vissa delar kan rapporteras årsvis eller kvartalsvis. Sverige har inget nationellt utbyggt gasnät på samma sätt som den europeiska kontinenten. Antalet gaskunder (cirka 75 000 gaskunder fördelat på det västsvenska gasnätet och Stockholms gasnät¹⁰) är betydligt färre både jämfört med gasmarknaden på kontinenten och jämfört med den svenska elmarknaden samtidigt som antalet gasleverantörer är få. För flera gasleverantörer med en mindre kundbas innebär ett krav på att inkludera detaljerad och föränderlig information direkt på varje faktura betydande kostnader för systemanpassning, administration och löpande uppdatering. När det gäller leverans av gas till företagskunder är ofta ytterligare information på fakturan överflödigt då avtalet mellan leverantör och företag är kundunik. Att ställa för detaljerade krav riskerar därmed att skapa onödigt komplexitet och leda till ökade kostnader, vilka i slutändan hamnar hos kund där kostnaden inte står i relation till nyttan för kunden.

⁹ Direktiv (EU) 2018/2001

¹⁰ Exkluderas spiskaskunderna uppgår antalet gaskunder totalt till knappt 15 000 gaskunder.

Ursprungsgarantier för gas

Enligt förslaget i 9 kap. 10 § ska en leverantör lämna information till gasanvändaren om andelen förnybar gas och andelen koldioxidsnål gas i den köpta gasen. I direktivet 2024/1788 (bilaga 1 punkt 5) framgår det tydligt att offentliggörandet av andelen förnybar gas som köpts av slutkunderna ska ske med hjälp av ursprungsgarantier på grundval av direktiv (EU) 2018/2001.

Under 2024 importerades mer än 75 procent av den biogas som användes i det västsvenska gasnätet, där nästintill all biogas kom från Danmark. För att svenska gasleverantörer ska kunna uppfylla skyldigheten enligt förslaget i 9 kap. 10 § krävs att de kan överföra ursprungsgarantier till Sverige från andra länder för att kunna annullera dem i ett svenskt register. Idag fungerar tyvärr inte integrationen av register från andra länder till det svenska systemet. Det förväntas bli möjligt för de flesta (men inte alla) register för ursprungsgarantier för gas i samband med att Sverige blir godkänd att ansluta sig till AIB:s system och deras gas-hub för elektronisk överföring av ursprungsgarantier för gas mellan anslutna register. Tills detta är möjligt fungerar inte gränsöverskridande överföring av ursprungsgarantier. När Sverige väl är anslutet till AIB förutsätter det att även övriga länder som Sverige bedriver handel med också ansluter sig till AIB för att överföring av ursprungsgarantier ska fungera. Vissa länders register är istället anslutna till plattformen som hanteras av ERGaR, vilket inte (åtminstone vad Energigas Sverige känner till idag), är kompatibelt med det svenska registret. Detta gäller exempelvis Danmark varifrån idag nästan all biogas importeras. I Danmark utfärdar Energinet ursprungsgarantier för gas och de är anslutna till ERGaR där överföringen till det svenska systemet (Cesar) därför inte är möjlig. Danmark ska nu också ha ansökt om att ansluta till AIB, vilket förhoppningsvis gör överföringen av ursprungsgarantier för gas mellan Danmark och Sverige möjlig inom något år. Det är en affärskritisk fråga för alla leverantörer som idag importerar biogas (men även för möjlighet till export) att det svenska systemet är kompatibelt med övriga länders system så snart som möjligt.

Energigas Sverige vill här särskilt betona vikten av att Sverige säkerställer att det finns en fungerande teknisk lösning för att överföra ursprungsgarantier från Danmark (Energinet) men även andra länder till Energimyndighetens register (Cesar). Om Sverige inte kan lösa de problem som idag föreligger riskerar leverantörerna att inte kunna uppfylla rapporteringsskyldigheten enligt den föreslagna nya gasmarknadslagen, det vill säga att bevisa ursprunget av gasen för slutkunden. Risken finns även att leverantörerna tvingas till dubbeladministration och osäker rättslig tolkning. Tills problemen är lösta är behovet stort av en övergångsregel som tillåter att ursprungsgarantier för importerad gas får annulleras i ursprungslandet (t.ex. Danmark) och ändå erkännas för ursprungsmärkning i Sverige, detta tills det svenska systemet är fullt integrerat. Tyvärr tillåts enligt Energimyndigheten inte så kallad ex-domain-annullering enligt Lagen om ursprungsgarantier för energi (2010:601). Det betyder att ursprungsgarantier som av olika skäl inte kan överföras elektroniskt till det svenska registret och därför annulleras i det utländska registret för export till kund i Sverige inte accepteras. Detta fungerar mellan flera andra länders register som övergångslösning. Här finns en uppenbar utmaning som behöver lösas.

Energigas Sverige är positiva till ett robust och internationellt kompatibelt ursprungsgarantisystem för gas, men vill säkerställa att det inte skapar hinder för befintliga importflöden eller leder till dubbelarbete i rapporteringen.

Energigas Sverige anser även att branschen bör involveras i föreskriftsarbetet avseende ursprungsmärkningskrav för att på bästa sätt tillvarata den erfarenhet och kunskap aktörerna har kring detta. Dessutom, i syfte att så kostnadseffektivt som möjligt kunna göra de systemanpassningar som behövs och säkerställa att leverantörerna kan uppfylla skyldigheten om ursprungsmärkningskravet, behöver aktörerna information om vad som gäller i god tid före regelverkets ikraftträdande. Leverantörerna sitter vanligen på långa avtalstider avseende gasleveranser vilket förutsätter att regelverket måste vara känt i god tid (uppskattningsvis 1 – 1,5 år i förväg) innan skarpa krav gäller. Alternativt behöver det införas övergångsregler för redan kontrakterade volymer fram till dess att registren i Europa kan överföra ursprungsgarantier till det svenska registret. Arbetet med att ta fram ursprungsmärkningskraven behöver därför påbörjas omgående.

Information om gasanvändarnas rättigheter

Energigas Sverige tolkar det som att Ei föreslår att införa (eller behålla sedan tidigare) hårdare krav än vad direktivet 2024/17888 (artikel 11) anger avseende vad en leverantör som har avtal med en gasanvändare ska redovisa på sin webbplats. Det förslag som anges i förslag till ny gasmarknadslag liknar de krav som ställs på elmarknaden genom elmarknadsdirektivet. Dessa krav finns inte vad Energigas Sverige kan se för gasmarknaden i gasmarknadsdirektivet. Bland annat anges i förslag till ny gasmarknadslag i 9 kap. 17 § att gasleverantörer på sina webbplatser ska lämna information om;

1. gasanvändarens rättigheter,
2. tillämpliga priser, tariffer och standardvillkor för tillgång till och utnyttjande av tjänster, för gas, samt annan viktig avtalsinformation,
3. priset är fast eller rörligt,
4. hur användaren ska gå till väga för att lämna klagomål,
5. vilka organ gasanvändaren kan vända sig till för information eller tvistlösning, och
6. oberoende användarrådgivning, där gasanvändarna kan få råd om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder och jämförelseprofiler.

Flera av dessa punkter finns redan idag i Naturgaslagen (2005:403) men gäller då enbart för leverantörer som levererar gas till konsumenter. I artikel 11 i direktivet (2024/1788) anges inte att leverantören ska ange detta på sin webbplats. Däremot anges att leverantören ska tillhandahålla slutkunder transparent information om tillämpliga priser, tariffer och standardvillkor för tillgång till och utnyttjande av tjänster, särskilt information om huruvida priset är fast eller rörligt och i förekommande fall om förmånserbjudande och rabatter. Vidare anges att viktig avtalsinformation ska lyftas fram av leverantören.

Energigas Sverige anser att bestämmelser om hur leverantören ska tillhandahålla sina slutkunder den här informationen inte bör anges i lag. Om det ska anges i lag bör det stå "...ska på sina webbplatser eller på annat sätt lämna". Det är dock bra att Ei föreslår att kravet på information på leverantörernas webbplatser enligt 9 kap. 17 § enbart ska rikta sig mot gasanvändare som förbrukar högst 100 000 kWh och inte mot större företagskunder. Mycket av den information som enligt förslaget regelverket ska finnas tillgänglig på gasleverantörens webbplats är beträffande dessa större företagskunder (ibland även för mindre företagskunder som förbrukar under 100 000 kWh) kundunik och det finns i princip inga allmängiltiga villkor. Dessa krav bör därför inte utökas till att omfatta alla gasanvändare. Informationen beträffande företagskunder är i många fall kommersiellt känsliga varför det är viktigt att dessa uppgifter aldrig bör vara inkluderade i transparenskrav eller informationskrav. Energigas Sverige anser därför att Sverige inte bör ställa hårdare krav än vad direktivet ställer, både gällande hur informationen ska lämnas och vilken information som ska lämnas. Den svenska gasmarknaden skiljer sig mycket både jämfört med övriga europeiska gasmarknaden och med den svenska elmarknaden.

Byte av gasleverantör

Energigas Sverige tillstyrker att den tekniska processen för byte av gasleverantör eller marknadsaktör får ta högst 24 timmar från det att korrekta mätvärden uppmäts och ska kunna utföras vilken arbetsdag som helst. Energigas Sverige tycker också det är positivt att Ei i författningskommentarer förtydligat att med den tekniska processen avses inte faktiska tekniska åtgärder som måste vidtas vid byte utan tiden för byte beräknas från den tidpunkt då korrekta mätvärden föreligger.

Prishöjningar

Ett krav som inte regleras av direktivet men som Ei i förslag till ny gasmarknadslag valt att behålla från naturgaslagen (2005:403) är att kunden (nu samtliga gasanvändare) även ska underrättas om prishöjningar i efterhand på fakturan (9 kap. 16 §). Ei anser att bestämmelsen utgör ett ytterligare skydd för gasanvändaren. Energigas Sverige ifrågasätter behovet av denna information då det samtidigt i 9 kap. 13 § anges att om leveransavtalet föreskriver framtida ändringar av produkten

eller priset eller en rabatt ska detta anges på fakturan tillsammans med det datum då ändringen träder i kraft. Här anser Energigas Sverige att det bör klargöras vad som avses och hur det ska anges.

Jämförelseverktyg

Energigas Sverige stöder Ei:s förslag om att utveckla jämförelseverktyget gaspriskollen.se så att verktyget omfattar gasleverantörernas erbjudanden till konsumenter och mikroföretag. På detta sätt utökas kundernas möjlighet att jämföra gasleverantörer och deras erbjudanden och därmed underlätta kundernas val. Det är dock viktigt att i detta sammanhang noga beakta på vilket sätt de inrapporterade uppgifterna avses att användas.

Energigas Sverige anser att det endast bör införas krav på rapportering av uppgifter som kan visas ha relevans för kundens jämförelse. Därmed är det lämpligt att endast avtalsformer som är standardiserade och möjliga att jämföra omfattas och att skräddarsydda offerter som baseras på specifika faktorer hos kund undantas. Detta för att undvika risk för att verktygets krav snarare än kundens behov styr hur produkter på marknaden utformas.

Avgränsning av affärskritisk information

Energigas Sverige anser även att det är olyckligt att direktivet (2024/1788) och den föreslagna gasmarknadslagen i många delar likställer konsumenter med större gasanvändare. De flesta företagskunder som har avtal om leverans av gas på den svenska marknaden har individuella avtal där alla villkor tydligt är specificerade oavsett om företagets förbrukning är över eller under 100 000 kWh. Att gasleverantör nu enligt förslaget (som till stor del beror på krav i direktivet) kommer få krav på sig att publicera information på sin webbplats, skicka information till gaspriskollen och bifoga extra information med fakturan kommer enbart medföra ökad administration för leverantören och fyller ingen direkt funktion för kunden. Vidare använder vissa bestämmelser i den föreslagna gasmarknadslagen breda begrepp som avtalsinformation, tillämpade priser och villkor där detaljerna ska preciseras i föreskrifter. För att undvika att informationskrav oavsiktligt börjar omfatta kommersiellt känsliga delar av business-to-business (B2B) avtal anser Energigas Sverige att det är viktigt att Ei i föreskriftsarbetet tydligt avgränsar så att sådana uppgifter (som kundspecifika avtalsvillkor, prisstrukturer eller volymöverenskommelser) aldrig ska vara inkluderade i transparenskrav eller informationskrav riktade mot företagskunder.

Andra viktiga inspel – andra lagar/förordningar

Förslag till ny gasmarknadsförordning (2022X:XX)

Energigas Sverige tillstyrker förslagna tidsbestämmelsen i 2 kap. 9 § gasmarknadsförordningen (202X:XX). Detta kommer innebära att gasnäten snabbare kan ställa om till 100 procent biogas och att vätgasinfrastruktur snabbare kan komma till stånd på den svenska marknaden vilket är mycket positivt.

Energigas Sverige vill göra regeringen uppmärksam på att texten som står i 2 kap. 13 § respektive 2 kap. 14 § är densamma som står i 2 kap. 12 §.

Energigas Sverige avstyrker förslagen som anges i 3 kap. 18 -19 §§. Energigas Sverige vill betona vikten av att Sverige inte ställer högre krav än vad direktivet kräver eller övertolkar kraven som ställs på aktörerna. För stora krav på detaljerad rapportering och en ökad administration för aktörerna på marknaden riskerar i slutänden medföra negativa konsekvenser som ökade kostnader för kunderna och en signal om att gasmarknaden i Sverige håller på att avvecklas när den i själva verket håller på att ställa om till fossilfrihet. Se vidare under avsnittet om Nätavvecklingsplaner för gas.

Förslag till ändring i rörledningslagen (1978:160)

Energigas Sverige tillstyrker förslaget om att rörledningslagens tillämpningsområde begränsas till att inte omfatta gaser som regleras i gasmarknadslagen.

Förslag till ändring i förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen

Energigas Sverige tillstyrker 7 § 5e punkten att Ei utgör kontaktpunkt i ärenden rörande koncession enligt 2 kap. Gasmarknadslagen (202X:XX).

Förslag till ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen

Energigas Sverige tillstyrker de förslag på ändringar som föreslås genomföras i lagen om hållbarhetskriterier för vissa bränslen. Energigas Sverige uppmärksammar dock att ny lag, ny förordning och nya föreskrifter gäller från den 1 juli 2025 genom implementeringen av REDIII.

Energigas Sverige anser att det även behövs ändring i förordning (2025:588) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen för koldioxidsnåla bränslen, på motsvarande sätt som införts för RFNBO och RCF. Energigas Sverige föreslår att 12 § ersätts med:

12a § Bestämmelser om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser ska beräknas för förnybara bränslen av icke- biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen enligt 2 kap. 1 § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen finns i bilaga I till kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen.

12b § Bestämmelser om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser ska beräknas för koldioxidsnåla bränslen enligt 2 kap. 1 § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen finns i bilaga till kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/2359 av den 8 juli 2025 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1788 vad gäller specificering av en metod för bedömning av minskningen av växthusgasutsläpp från koldioxidsnåla bränslen.

Specifika inspel avseende vätgas

Eftersom vätgasen fortfarande har en outvecklad marknad utan någon egentlig tillhörande infrastruktur vill Energigas Sverige understryka vikten av fortsatt dialog mellan regeringen, Ei och gasbranschen vad gäller utvecklingen av regleringen, så att den ger rätt incitament till marknadens aktörer. Det kan, i vissa fall, krävas övergångsbestämmelser som medger ett stegvis införande med exempelvis tydliga kontrollstationer för att utvärdera att lagstiftningen ligger i linje med marknadens utveckling.

Idag representeras Sverige av Nordion Energi i den europeiska branschorganisationen för transmissionsnätoperatörer (HTNO) för vätgas, ENNOH. I ENNOHs stadgar finns det krav på aktörerna för att kunna delta som fullvärdig medlem. I stadgarna anges att direktivet måste ha implementerats i nationell lagstiftning (så att en HTNO kan certifieras i enlighet med direktivets krav). Om ikraftträdandet av nu remitterat lagförslag drar ut på tiden behöver denna problematik hanteras av lagstiftaren, för att säkerställa att Sverige även framåt har möjlighet att aktivt delta i det internationella samarbetet för utvecklingen av vätgasmarknaden.

Avslutningsvis vill Energigas Sverige återigen betona vikten av ytterligare utredning, gällande regelverket kring intäktsramsregleringen för vätgas. Det är viktigt att detta arbete påbörjas omgående och inte drar ut på tiden. I grund och botten finns det många likheter mellan befintlig gasnätinfrastruktur och en framtida vätgasinfrastruktur och dess marknader men det finns också en stor skillnad i att marknaden och infrastrukturen för vätgas ännu inte finns. Skapas inte utrymme i lagstiftningen för att anpassa intäktsregleringen efter en framväxande marknad, så kommer det inte finnas någon investeringsvilja och i förlängningen ingen vätgasmarknad att reglera i Sverige.

Andra inspel kring den remitterade rapporten

Energigas Sverige noterar att fördelningen på sidan 118 där de största användningsområdena för vätgas i Europa räknas upp inte är helt korrekt. För ammoniak anges 2 procent men enligt källan som det hänvisas till ska siffran vara 26 procent.

Ikraftträdande och kommande arbete

Även om förslag till ny gasmarknadslag nu remitteras återstår fortfarande mycket arbete med att utforma nya föreskrifter. Utöver dessa ska branschen även bland annat utforma standardiserade rutiner för anslutning, uppdatera fakturasystem och ta fram nya avtalsvillkor som följer de nya skyldigheterna. Energigas Sverige vill betona vikten av att myndigheterna omgående får i uppdrag att inleda arbetet med att ta fram föreskrifterna och att det sker i samarbete med branschen. Detta för att få bästa utbyte av erfarenhet och kunskap.

Konsekvenserna av flera av förslagen är underskattade och betydelsen för aktörer på marknaden såväl som för gasanvändare, är omfattande. Energigas Sverige anser att det är nödvändigt att gasmarknadens aktörer ges tillräckligt med tid för implementering. I annat fall riskerar det att bli kostsamt och det är kostnader som i slutändan kommer att belasta kundkollektivet.

Energigas Sverige har noterat att det remitterade lagstiftningsförslaget inte finns med på propositionsförteckningen¹¹ för våren 2026, vilket talar för att det föreslagna ikraftträdandet inte kommer kunna uppnås. Med anledning av ett troligt försenat ikraftträdande vill Energigas Sverige återigen betona vikten av att det föreslagna utvidgade undantaget, som möjliggör tillpassning av MR-stationer för omvänt gasflöde utan koncessionsansökan, införs redan nu i gällande naturgasförordning.

Avslutningsvis vill Energigas Sverige understryka vikten av att dialogen mellan regeringen, Regeringskansliet, Ei och berörda aktörer fortsätter i det återstående arbete. Energigas Sverige står gärna till förfogande för ytterligare synpunkter och fördjupade diskussioner kring de frågor som berör våra medlemmar.

Med vänliga hälsningar,

Anna Wallentin
Avdelningschef
Marknad och Kommunikation

Anna Liljeblad
Ansvarig distribution

¹¹ [propositionsfor-teckningen-varen-2026.pdf](#) publicerad 2026-01-13